

Český fenomén aneb Holka posedlá sportem, oštěp za plotem a triumfy i světové rekordy

27.8.2023 - Markéta Kosová | Česká olympijská

Mezinárodní oštěpařské vody však úspěšně čeří i další Češi. Jakub Vadlejch, stříbrný z her v Tokiu, nyní na světovém šampionátu v Budapešti vybojoval....

Českou stopu měl ve finálovém klání také ženský oštěp. Světovou šampionkou se posledním šestým pokusem, tak jak to uměla i světová rekordmanka Barbora Špotáková, stala Haruka Kitagučiová - japonská svěřenkyň českého kouče Davida Sekeráka.

Jak to ale tenkrát v poválečné době začalo?

Daně Ingrové osud přivedl do cesty nejrůznější sporty. Přes gymnastiku, tenis, volejbal nebo třeba házenou, ve které se dokonce stala mistryní republiky, objevila atletiku. Dost možná si ženu, která si vzala fenomenálního běžce Emila Zátopka, atletika našla sama. „To se stalo tak, že jsem při prvních zápočtech na vysoké škole porazila naši nejlepší oštěpařku Soňu Buriánovou, která tenkrát házela kolem 35 metrů. Národní rekord byl 37 metrů a já jsem ho skoro hodila,“ vyprávěla v rozhovoru, který v 95 letech natočila pro Český olympijský tým.

Přitom házet vůbec nechtěla, jenže právě Buriánová ji k prvním oštěpařským pokusům přemluvila. „Přihlásila se tenkrát jediná a zápočty se dělaly jako závody,“ vysvětlila Zátopková. „V Brně se to hned rozneslo. O měsíc později mi dali tričko VŠ Brno a nasměrovali mě na mistrovství republiky. Byla jsem strachy bez sebe, že praskne, že házet vůbec neumím. V té snaze ukázat, že to zvládnu, jsem šampionát vyhrála a tím byl můj další osud určený.“

Dana Zátopková se stala olympijskou vítězkou v Helsinkách 1952, stříbrnou olympijskou medailistkou z Říma 1960, dvojnásobnou evropskou šampionkou a dřevěným typem oštěpu také v roce 1958 překonala světový rekord výkonem 55, 73 metru.

Základy české oštěpařské školy byly položeny. Posunout se je rozhodl atlet, od kterého by to zpočátku málokdo čekal. „Nebyl jsem svým somatotypem typický oštěpař,“ přiznal Jan Železný, muž, který třikrát po sobě ovládl olympijské hry. „Tři zlaté olympijské medaile mi nikdo nevezme. Uvidíme, jestli bude někdo čtyřnásobný olympijský vítěz a porazí mě.“

Železný je majitelem také olympijského stříbra a trojnásobným mistrem světa. Z velkých akcí přivezl celkem 11 medailí. „Asi jsem byl v něčem výjimečný, že jsem házel tak daleko. Ostatní nespojili to, co jsem dokázal spojit dohromady já - techniku, rychlost a sílu,“ uvažoval Železný.

Nejdál dohodil na malém mítinku v německé Jeně, 25. května 1996 utvořil dosud platný světový rekord 98,48 metru. „Vrátil jsem se tehdy z Japonska, cítil formu a chtěl jsem nějaký závod. Zavolał jsem manažerovi, jestli někde něco není, že bych si zaházel. Na rekord jsem ale v žádném případě nemyslel,“ zavzpomínal.

Ještě jednou se cítil ve skvělé formě. Jeho nitro mu našeptávalo, že kdyby se postavil na start závodu, magická hranice 100 metrů by se otřásala v základech. „Pamatuju si jeden trénink deset dní před kvalifikací v Sydney, kdy jsem šel na takový malý stadion a házel jsem tak dobře, že jsem si pletl čáry o deset metrů. A pak jsem říkal Honzovi Pospíšilovi, že ten stadion přehodím, protože byl krátký. Hodil jsem až za plot a šli jsme domů. To jsem se cítil asi nejlíp.“

Od Železného stříbra na hrách 1988 v Soulu platí, že má český oštěp vždy zastoupení v olympijském finále.

Na cestu, kterou položila Dana Zátopková, se vydala i Barbora Špotáková, dvojnásobná olympijská vítězka a bronzová olympijská medailistka, mistryně světa i Evropy a držitelka světového rekordu 72,28 metru. „Je hrozná výhoda, když můžete někoho následovat. Vzpomínám na mistrovství republiky v Plzni v roce 2004. Já pořád házela těsně pod šedesát, ale skončila jsem třetí. A ona mi říkala, že to furt není dobrý a technika stojí za pytel. Byla jsem zklamaná, ale teď vím, že je dobře, jak byla upřímná,“ ujistila Špotáková.

V průběhu své sportovní kariéry získala více medailí než jakákoli jiná česká atletka v historii – z velkých závodů si přivezla celkem jedenáct cenných kovů. Ze všech medailových zážitků byl nejemotivnější ten z olympijských her v Pekingu 2008. „Když jsem hodila šestým pokusem zlato, věděla jsem, že tohle už nic v mé kariéře nepřebije. Peking byl zázrak, který se stal. Tam jsem si uvědomila, jak obrovské emoce umí sport přenášet,“ potvrdila čtyřnásobná vítězka Diamantové ligy.

Rok 2008 byl jen její. „Navždy si budu pamatovat její světový rekord ze Stuttgartu nebo poslední hod v Pekingu 71,42 metru. Tam speciálně ukázala, jak mentálně silnou závodnicí byla. Oba tyto výkony byly neuvěřitelné,“ prozradila její někdejší rivalka německá oštěpařka Christina Obergfölllová.

Trenér Rudolf Černý, který Špotákovou pro oštěp objevil, ji navíc naučil důležitou věc: „Že vždycky má problém i řešení. I proto jsem tak dlouho vydržela.“

Na olympijské úspěchy navázali také další čeští oštěpaři. Jakub Vadlejch má stříbro z Tokia 2021 a k tomu stříbro a bronz z mistrovství světa a stříbro z evropského šampionátu. Touha po zlatu ho žene dál. „Kdybych tohle nastavení neměl, můžu skončit. Chci hodit dál a dál a dál. Překonávat sama sebe,“ řekl.

Vítězslav Veselý si přivezl bronz z Londýna 2012 a Tokia 2021. Navrch je světovým i evropským šampionem a na mistrovství Evropy vybojoval i dvě stříbra. Petr Frydrych, další ze Železného oštěpařské školy, byl bronzový na mistrovství světa 2017 a Nikola Ogrodníková má stříbro z mistrovství Evropy 2018.

<https://www.olympijskytym.cz/article/cesky-fenomen-aneb-holka-posedla-sportem-ostep-za-plotem-a-triumfy-i-svetove-rekordy>